

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 808

van **KLAAS SLOOTMANS**

datum: 9 augustus 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

VDAB - Taalbeleid bij inzetten tolken

Via de webstek van VDAB zijn een aantal filmpjes beschikbaar in andere talen dan het Nederlands in verband met werk en het zoeken van een betrekking via VDAB. In die filmpjes wordt gesteld dat anderstaligen bij een eerste gesprek iemand moeten meebrengen die Nederlands kent en kan vertalen. Voor volgende gesprekken wordt daarentegen gesteld dat VDAB gratis een tolk ter beschikking stelt.

1. Waarom wordt voor een eerste gesprek gemeld dat men iemand moet meebrengen die Nederlands kent en voor volgende gesprekken dat er een gratis tolk ter beschikking wordt gesteld?
2. Hoe wordt het inzetten van tolken op kosten van VDAB gerijmd met de wet van 9 augustus 1980 die het Nederlands als bestuurstaal voorschrijft? Is het in dat licht niet normaal dat de inzet en de kost voor dergelijke tolken door de anderstaligen worden gedragen?
3. Kan voor 2022 worden meegedeeld in welke talen tolken op kosten van VDAB werden ingezet, om hoeveel tolken (per taal) het gaat, hoe vaak zij hebben getolkt en wat de kostprijs ervan is, gedragen door VDAB?
4. Hoe beoordeelt de minister deze gang van zaken in het licht van de wet van 9 augustus 1980, die stelt dat de bestuurstaal het Nederlands is? Neemt hij desgevallend maatregelen om daar verandering in brengen?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 808 van 9 augustus 2023

van **KLAAS SLOOTMANS**

1. Bij elk gesprek schat de bemiddelaar de nood aan een sociaal tolk voor elk gesprek in, op basis van de taalvaardigheid en het profiel van de klant, het taalniveau dat nodig is voor het gesprek, het doel van het gesprek en andere beschikbare taalhulpmiddelen, zoals eenvoudig Nederlands, visuele ondersteuning of vertaaltechnologie. Een bemiddelaar zal enkel zelf een tolk reserveren als de vier cumulatieve voorwaarden voor het gebruik van vreemde talen vervuld zijn.

Als de nood aan een tolk wordt vastgesteld, geeft VDAB de voorkeur aan een professionele sociaal tolk om een kwalitatieve dienstverlening te garanderen. Kennissen of familieleden die tolken, hebben geen opleiding genoten en hanteren geen deontologische code. De insteek voor het inzetten van een tolk is evenwel steeds het zo snel mogelijk aanleren van het Nederlands.

2. VDAB baseert zich voor het inzetten van sociaal tolken en andere taalhulpmiddelen op de cumulatieve voorwaarden voor het gebruik van vreemde talen uit de adviespraktijk van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Nederlands blijft steeds de voer- en doeltaal binnen de dienstverlening van VDAB. Het inzetten van taalhulpmiddelen zoals tolken wordt telkens opnieuw beoordeeld. Het gebruik van andere talen is altijd uitzonderlijk, tijdelijk, in combinatie met het Nederlands, voor een specifieke doelgroep en met een specifiek doel. Anderstalige werkzoekenden worden altijd gesensibiliseerd over het belang van Nederlands voor werk en maatschappelijke integratie. Ze krijgen ook steeds de opdracht om Nederlands te leren en te oefenen.

Wat het doorrekenen van de kosten betreft: VDAB doet een beroep op sociaal tolken via de Agentschappen Integratie en Inburgering. De regelgeving inburgering stelt dat kosten voor sociaal tolken en vertalen niet mogen doorgerekend worden aan inburgeraars (zie recent gewijzigd BVR: "Gebruikers als vermeld in artikel 43/2, § 1, van het decreet van 7 juni 2013, kunnen alleen een beroep doen op de dienstverlening van het sociaal tolken en vertalen als ze de betaling van de tolk- en vertaalprestaties niet doorrekenen aan inburgeraars die zich op het moment van de tolkaanvraag hebben aangemeld bij het EVA of het stedelijk EVA tot ze het inburgeringsattest hebben behaald.")

3. Zie bijlage 1 voor een overzicht van het aantal tolkopdrachten per taal en de kostprijs van de tolkopdrachten per taal, zoals gefactureerd aan VDAB door de sociaal tolkdienst van het Agentschap Integratie en Inburgering.
4. Om de werkzaamheidsgraad van 80% te behalen, moeten we inzetten op activering van nieuwkomers. Een derde (27,6%) van de niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij VDAB heeft weinig of geen kennis van het Nederlands. De Vlaamse Regering verplichtte recent de inschrijving bij VDAB van tijdelijk ontheemden en van inburgeraars bij de start van hun inburgeringstraject. Dit vormt een hefboom voor snelle activering. De taalwetgeving geeft ons de nodige handvaten om deze groep zo snel mogelijk aan de slag te krijgen én tegelijkertijd Nederlands te leren.

BIJLAGE

[Overzicht](#)